

Mobil už má každý. Pračku taky. Přesto se dávají k Vánocům – tedy spíše vyměňují novější typ za starší – víc k užitku než pro potěšení. **PRÁVĚ DÁRKY** pro radost vypadají jinak: vydrží léta, nezestárnou, sednou na míru, i kdyby jejich majitel přibral na váze. Navíc jsou skladné, dobře se balí, pod stromečkem se pěkně vyjmají a dárce zpravidla nepřivedou na mizinu.

Vánoční tipy na

Teorie velkého třesku

Můj dárek snů spojuje stoprocentní léčivé účinky se zrádností obří bonboniery. Spolehlivě rozsvítí i ten nejčernější den, kdy padají kroupy, hlavy, pokuty, jistoty. A zároveň namlsá; jeden kousek nikdy nestačí. Chytrý, vtipný a vzácně vyrovnaný seriál o partě geniálních fyziků s dětskou zálibou v komiksech, kteří rozeberou vesmír na prvočinitele snáze, než pozvou slečnu na rande, vstupuje na DVD už do šesté řady. Mít všechny série po ruce dává rozkošnickou možnost vybírat, kombinovat, porovnávat. Řekněme, že má člověk chuť na nugát, báječný díl s Leonardovou matkou. Ale pak ho napadne, jestli marcipán, epizoda s maminkou Sheldona, není náhodou ještě vydatnější. Načež si vybaví trapasy kostýmního večírku, souboj s asijským zázračným dítětem, výrobní linku na ozdoby do vlasů, Sheldonovu rýmičku – načež je najednou půlnoc a pomyslná bonboniéra prázdná. S tím rozdílem, že Teorie nežlukne, nevyvolává záživací potíže a nikdy se nepřejí. **MIRKA SPÁČILOVÁ**

Jana Kirschner: Moruša

Hudební cesta slovenské popové zpěvačky za vlastními kořeny i vlivy, které prošly její rodnou zemí, je fascinující. Není to deska na jeden poslech, ale každý další přináší nejednoduchým, a přesto průzračným písničkám další rozměr. Moruša je svou duší autorskou folkovou nahrávkou s mnoha žánrovými přesahy. Stojí na autentickém zvuku tradičních nástrojů, který anglický producent Eddie Stevens podle všeho příliš necizeloval. Hned na začátku nechává znít jen zpěvaččin hlas v dojemné a křehké ukolébavce, jinde je

Jana Kirschner divoká děvčica, kterou neprotočí v kole jen tak někdo. První polovina plánované dvojdesky, na které zní cimbál i sbory, navíc nepůsobí jako vzpomínka odtržená od současnosti. Je slyšet, že Jana Kirschner zažila během nahrávání dobrodružství. A to na desce, v tuzemském kontextu opravdu nevšední, nabízí i posluchači. Moruša je ten typ dárku, který bude dělat radost ještě dlouho.

HONZA VEDRAL

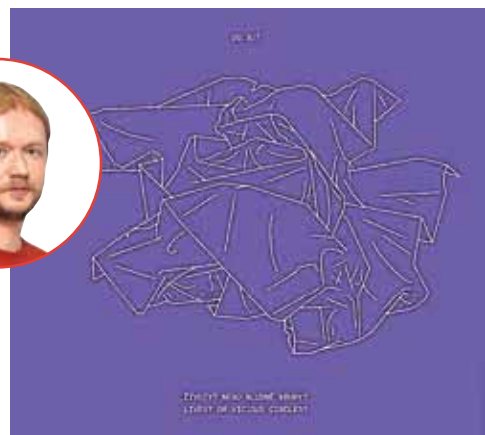

DG 307 a ti další

Obdivuji „šilené“ samovydavatele, kteří investují peníze a čas do přesvědčení, že jejich tvorba je výjimečná a zaujme i jiné – a opravdu se to často stává, jako třeba v případě písničkářek Jany Šteflíčkové nebo Stinky, které letos vydaly výborná alba. A obdivuji také malé „sebevražedné“ vydavatele, kteří své peníze a svůj čas investují do přesvědčení, že je výjimečná tvorba někoho úplně jiného, než jsou oni sami. Je to případ třeba značky Guerilla, která

letos mimo jiné vydala nové album DG 307 Životy, nebo bludné kruhy?, firmy Polís a jejich aktuálních počinů, nových alb Martina E. Kyšperského či souboru B4, labelu Animal Music s klavírními alby Víta Křišťana či Beaty Hlavenkové i nakladatelství Galén s tlustospisem textů Vladimíra Mertvy, nazvaným Mimo čas. To všechno bych chtěl pod stromeček – kdybych to už neměl. O to větší jistotu mám, že to mohu doporučit ostatním.

ONDŘEJ BEZR

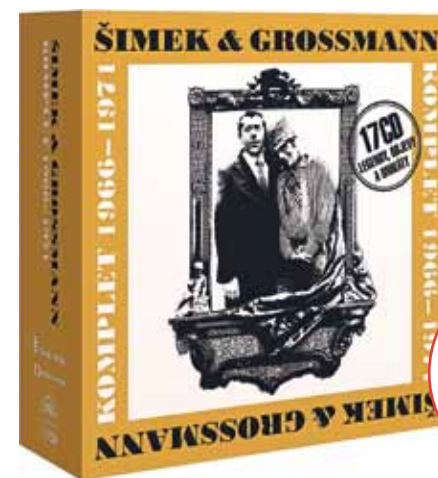

RADOST

Plakát Alfonse Muchy

Skoro si nevybavuju domácnost, kterou by nezdobil nějaký plakát nebo ještě častěji nástěnný kalendář s motivy od Alfonse Muchy. Spojovalo je jediné – většina z nich byla hrozně vytištěná, čisté spotřební zboží. Oproti nim jsou věrné reprodukce plakátů, které vznikly u příležitosti výstavy sbírky Ivana Lendla, jedinečně krásné. Máma Muchovu tvorbu zbožňuje, byla by to jasná volba na dárek k Vánocům. Jenže už ho dostala v létě k svátku. Takže jdu hledat dál. **VÁCLAV HNÁTEK**

Šimek & Grossmann kompletně

Dokonalým završením díla naší legendární humoristické dvojice Miroslav Šimek – Jiří Grossmann je soubor jejich vystupů, který právě vychází na sedmnácti CD pod názvem Šimek a Grossmann – Komplet 1966–1971. Fanoušci mluveného slova, Semaforu a hlavně specifické poetiky těchto dvou pánů jistě ocení nejen všechny Návštěvní dny, ale hlavně dosud nikdy nevydaný materiál zachráněný před smazáním. Z některých

nahrávek je slyšet hlas režiséra Jana Roháče, v několika představeních zpívá Karel Kryl a Eva Olmerová. Pavel Bobek tu exceluje i jako komik. Vše doplňuje bohatý booklet, který informuje o činnosti dvojice od úplných začátků a obsahuje spoustu dosud neznámých fotografií. Ideální dárek pro každého, kdo vždycky takhle po ránu s přírodou si řve.

TOMÁŠ ŠTÁŠKA

Sergio Álvarez: 35 mrtvých

Ráda objevuji knihy, které nemají na Amazonu stovky čtenářských recenzí a nezdobí je hvězdičky od kritiků. Mým posledním úlovkem z neznámých vod je kniha Sergia Álvareze, spisovatele žijícího mezi Bogotou a Barcelonou. Vydal ji Host, jmenuje se 35 mrtvých a je plná živočišné energie, přitom i kruté touhy po pomstě. Druhá polovina dvacátého století v Kolumbii. Kdo z nás vůbec ví, kde přesně leží Kolumbie, kdo v ní žije, kdo tam vládne, s čím se tu obchoduje? Drogové kartely, msta, násilí, ale i ten nejvřelejší cit, sounáležitost,

bylostná spojení. Je to těžké čtení bez zjednodušujícího členění, bez odsazení přímých řečí, bez struktury, jen tok textu. Ale jakého textu! Jako by žil sám ve vlastním rytmu, jako by unikl konci, dopadení, smrti, jako by utíkal k budoucnosti, co na tom, že nemůže být optimistická, hlavně že bude aspoň nějaká... Je to podobný pocit, jako když člověk poprvé viděl film Amores peros nebo cokoli od Almodóvara. Pod stromeček by ji měl dostat každý, kdo preferuje objevování nových obzorů i nezvyklý čtenářský zážitek.

KLÁRA KUBÍČKOVÁ

Poklady ze zadních regálů

Pomiňme Dana Browna, Jo Nesbøa a erotické romány balené ve vánočních setech s mašlí a kondomem navíc a soustředme se na knihy, které neútočí na naše peněženky z předních regálů a reklamních poutačů. Proč by letošní Vánoce nemohly být ve znamení originálních dětských knížek z malého nakladatelství či dvacet let staré detektivky, která se konečně dostává na český trh? Obdarovaní o nic neprijdou, naopak.

David Sedaris Naháč

Humoristická kniha, z níž budete už pod stromečkem nahlas předčítat, a hrozí i nebezpečí, že vám zaskočí vanilkový rohlíček, jak se budete smát. Sedaris píše scénáře, divadelní hry i eseje, tohle jsou povídky, z nichž většina popisuje jen lehce přibarvené život v autorově rodině – matka byla hodně sarkastická, měla pět dětí, tak jí nic jiného nezbyvalo. Jeden z nejlepších amerických humoristů, jehož Naháče (poslední povídka se odehrává v nudistické kolonii) se prodalo už přes deset milionů.

Wojciech Tochman Pánbůh zaplať

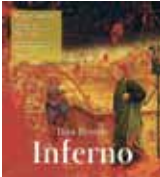
V anotaci ke knize se praví, že jde o reportáže o víře, ve skutečnosti však jeden z nejznámějších současných polských reportérů píše spíš světská kázání. Historky, jež našel díky své profesi, se nebojí citově zabarvit, předat je jako svědectví o lásce, soucitu, utrpení, povznesení i naději. Vypráví příběhy obyčejných lidí, jako by to byly středy vesmíru. A nevyhýbá se ani kontroverzním tématům: HIV pozitivní kněz, vina za tragickou smrt, zneužívání dětí.

Tomáš Zahrádka Dědeček

Rozlitý čaj se vpije do ubrousku. Kola bicyklu se roztáčeji. Když si listonoš sundá košili, ta nejprve drží tvar, než se zbortí na posteli. Na stěně visí obrázek kulového svršku s otisky prstů jednoho obra. Na širém moři stojí strom. A dinosaur má na hlavě dům. Kniha tří básní v próze, určená dospělým a dětem s fantazií, si všímá nádhery v obyčejnosti. Odpovídají tomu i obrázky Jiřího Stacha. Všechno se točí kolem dědečka, který dělá ze světa oázu vlidnosti a tajuplného očekávání.

Vyprávění do sluchátek

Sice není nad to, nalít si něco dobrého a sednout nebo radši lehnout si s tlustou klasickou, tedy „papírovou“ knihou, ale když není čas, přijde ke slovu třeba zvuková verze, při které lze dělat spoustu dalších věcí. Treba řídit auto. Rozhodně je dobrá audiokniha pro duševní hygienu přínosnější než kdejaké rozeřvané „hitrádio“...

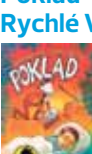
Dan Brown Inferno

„Langdon se probouzí zmatený. Šifra, honička, báječná žena, víc honiček, více šifer, tajemství, další tajemství, exotické tajné místo s tajemstvími a pak nějaké genetické inženýrství. Konec.“ Takhle v nedávné diskusi se čtenáři shrnul děj svého posledního hitu sám autor. Vydání jeho nezkrácené zvukové verze mimochodem leccos napovídá o významu audioknih v dnešním světě. Vyšla totiž prakticky paralelně s běžnou knižní podobou a samozřejmě patří k bestsellerům svého druhu. Nezaměnitelně ji načelí Miroslav Táborský.

Jaroslav Hašek Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války

Nová audionahrávka nejprekládanější české knihy všech dob vznikla letos ke 130. výročí narození jejího autora a interpretace se zhostil Oldřich Kaiser, který zde osvědčil nejen svůj neutuchající komediální talent, ale i schopnost hlasově se „přetvářet“ do nejruznějších postav od paní Müllerové po drsné doktory a zupácké velitele. Kaiser měl přitom v interpretaci Švejka velké předchůdce: už za první republiky jej četl Ferenc Futurista, krátce po válce Vlasta Burian, nejslavnější je nahrávka Jana Wericha.

Franz Kafka Proměna

„Když se Řehoř Samsa jednou ráno probudil z nepokojných snů, shledal, že se v posteli proměnil v jakýsi nestvůrný hmyz.“ Tak zní jedna z nejznámějších úvodních vět v dějinách světové literatury. Kafkaovu nejslavnější povídku v roce 1967 pro Československý rozhlas dramatizoval a režíroval Josef Henke. Hudbu složil Marek Kopelent. Obsazen byl výkvet českého herectví: Samsu si zahrál Petr Haničinec, v dalších rolích se objevili Jiří Adamíra, Miloš Nedbal, Libuše Havelková, Klára Jerneková či František Filipovský.

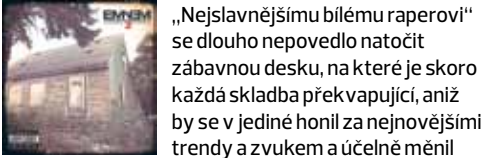
ODDYCHOVÉ	Adele Parks Život té druhé Dvě sestry, dva osudy. Jedna je sporádanou, utahanou matkou a manželkou, druhá svobodomyslnou milenkou. Oběma se vztahy rozpadnou a mohou si vyzkoušet, jestli té druhé bylo co závidět. Je lepší nezávazný vztah, či jistota a rodina?	Halina Pawłowska Pravda o mém muži „Vždycky jsem si dělala dva žebříčky – Kdo miluje mě a Koho miluji já.“ Ted s nimi autorka seznamuje čtenářky, žebříčkům samozřejmě vévodí její manžel. Těžko říct, jestli všechno je pravda, ale je to hodně zábavné, až hurónsky vtipné.	R. Kopáč, J. Schwarz Nevěstince a nevěstky V edici Zmizelá Praha tentokrát ožívá svět nevěstinců, kuplířů a prostitutek. „Umorované dívky“ z nevlnidných podniků, zvyklé pobývat v městské věznici Fišpanka, i krasavice z nobl bordelů, desítky dobových fotografií včetně erotických.	Milan Macho Sparta – Slavia Bez Slavie není Sparty – a naopak. Rivalita pražských es trvá už sto dvacet let, poprvé se ji však někdo pokusil detailně zmapovat. Vzestupy, pády, aféry, vzájemné duely, střetnutí fanoušků i zákulisní manévry při přetahování hráčů.
	Kerstin Ekmanová Černá voda Oceňovaná švédská detektivka, která vyšla v originále už v roce 1993, se pohybuje na pomezí psychologického románu a ekothrilleru. Vypráví o učitelce Annie, její dcerce Mie, o touze začít jinde s čistým štítem a o zrádnosti té touhy.	Sofie Sarenbrantová Odpočívaj v pokoji Mladá inspektorka Emma Sköldová vyšetřuje sérii podivných událostí v luxusních lázních, kam jezdí bohatí ze Stockholmu medítovat a odpočívat. Je libo smrt v horkém vřidle či v bublinkové lázni? Sarenbrantová píše neobvykle poutavě.	Karel Pacner Velké špiónážní operace dvou světových válek Osmnáct příběhů zahrnuje například plán na likvidaci Hitlera, případ dablera Duška Popova, který prý inspiroval postavu Jamese Bonda, kryptoanalýzu i německé špióny nasazené do služeb FBI.	Will Hill Department 19 – Utajená mise Tajná organizace zodpovědná za kontrolování nadpřirozena zasahovala v uličkách viktoriánského Londýna, ledových pustinách Ruska i Transylvánii. Moderní thriller a klasický horor v jednom.
	Judita Matyášová Přátelství navzdory Hitlerovi Osudy českých dětí, které za války uprchly do Dánska. Nicolas Winton nebyl jediný, kdo pomohl zachránit stovky židovských dětí. Autorka vypátrala rodiny 80 malých uprchlíků a zmapovala jejich životy. Hluboké a dojemné.	Zdeněk Mahler Sbohem, můj krásný plameni Podtitul Zlomky o životě a díle W. A. Mozarta vlastně vypovídá o všem. Kniha je založená na fiktivních vzpomínkách Mozartovy pražské přítelkyně Josefíny Duškové, provázených poznámkami neznámého nálezců.	Bill Bryson Dům Dějiny domácnosti, domova, staveb, architektury. Bryson připomíná historické události vedoucí k vynalezení všeho, co denně používáme, od mixéru po tvořítka na led. A jsou tu i dějiny krádeží mrtvol, moru, pálení cihel.	Pavel Kosatik Tigríd, poprvé Podtitul knihy je variací na Tigrídova Průvodce inteligentní ženy a zní Průvodce osudem inteligentního muže ve dvacátém století. Kosatik prvním Tigrídovým životopisem vytvořil příběh moudrý, poutavý a vyprávěný bez obalu.
	Emma Pecháčková Holub Kolumb Holub Kolumb proletí svět od Big Benu přes Alpy po park v Pekingu. Potká loskutáka Zhanga, supu Boba v Nevadské poušti, husu Selmu ze Stockholmu i sovu Sofii z Athén. Chytré, zábavné, umělecké. Ilustrace Petra Josefína Stibitzová.	D. Böhm, O. Buddeus Hlava v hlavě Když se spojí oceňovaný básník a oceňovaný výtvarník, vznikne báječná kniha o tajemství hlavy. Vlastně první česká hlavopedie. Jde o to, jak funguje mozek, nos, pusa, uši nebo oči. Takhle nápadité to snad ještě nikdo dětem nevyprávěl.	Pavel Čech Poklad – dobrodružství Rychlé Veverky Druhý sešit jednoho z nejlepších letošních komiksů. Indián Rychlá Veverka se tentokrát podívá na moře, setká se s námořníky i piráty a samozřejmě s pokladem. Úžasné vtipné, bravurně nakreslené.	Guus Kuijer Všechnokniha Malý Tomáš má tyranského otce, ale i schopnost z reality uniknout. Odmalička vidí věci, které ostatní nevidí, umí utéct do ohraničeného světa představ a sebrat sílu, aby se zlu v reálném světě postavil. Kruté i krásné.

AUDIOKNIHY	Francis Scott Fitzgerald Velký Gatsby Několikrát zfilmovaný román v mistrném překladu Lubomíra Dorůžky čte držitel ceny Thálie Filip Čapka. Příběh z „jazzového věku“ vypráví o mladíkovi hledajícím naplnění amerického snu v sousedství zbohatlíka Jaye Gatsbyho.	Winston Groom Forrest Gump Románový předobraz slavného filmu byl napsán v roce 1986 a přes pochvalné kritiky na osm let zapadl. Až po zfilmování se stal jedním z nejoblíbenějších beletristických děl konce 20. století. Interpretem audioverze je Jan Hartl.	Jiří Marek Panoptikum hříšných lidí města pražského Příběhy Děvče od vody, Náhoda, Otisk prstu a Muž v černém, známé i z televizního zpracování, namluvili Josef Somr, který ztělesnil radu Vacátka, Tomáš Töpfer, Vladimír Javorský, Jiří Prager a Marek Holý.	Arnošt Goldflam Tatínek 002 Další pětice pohádek z hercovy knihy Tatínek není k zahoezení, které po roce načelí sám autor. Posluchači se ocitnou ve světě, kde nechybějí ptakoještěři, deštové babizny, zamilované velryby ani strašliví náčelníci lupičů.
	Haruki Murakami Norské dřevo Průlomové dílo nejproslulejšího japonského spisovatele. Vypráví příběh Tóru Watanabeho, líčí jeho lásku k dívce Naoko i přátelství se spolužačkou Midori. Hrají F. Čapka, K. Issova a J. Stryková.	Erich Kästner Emil a detektivové Příběh party dětí, které se rozhodnou vlastními silami se vypořádat s bankovním lupičem, z roku 1929 byl prvním triumfem Ericha Kästnera, je přeložen do 59 jazyků. V dramtizované audioknize účinkují mj. J. Lábus, M. Eben či J. Somr.	Jules Verne Tři slavné tituly Dramatizace Cesty do středu Země, Děti kapitána Granta a Hvězdy jihu jsou bohaté na napětí, spád a skvělou hereckou interpretaci. Účinkují J. Bartoška, H. Maciuchová, P. Čepěk, Z. Adamovská, R. Lukavský, M. Táborský, I. Racek.	Mark Twain Dobrodružství Toma Sawyera a Huckleberryho Finna Výpravná rozhlasová dramatizace je z roku 1992. Toma ztvárnil Petr Hotmar, Hucka Martin Sobotka. Na natáčení se podíleli mj. A. Vránová, J. Adamová, R. Lukavský.
	F. Kafka, D. Z. Mairowitz, Jaromír 99 Zámek Zeměměřič K. vstoupil do 21. století. V adaptaci Jaromíra 99 (Alois Nebel) je kafkaevská temnota ještě temnější a kafkaevský černý humor ještě černější. Perfektní ukázka toho, jak může klasický námět získat v obraze nový rozměr.	Kris, Rob, Matt & Dave Kyanid a Štěstí Všechna korektnost jde stranou. Stripů, které si dělají bezudnou legraci z vražd, žen, smrtelných nemocí nebo Ježíše, je v téhle knížce na sto padesát. Popularitu si získaly v anglofonním virtuálním prostoru internetu.	Stuart Hample V kůži Woodyho Allena Komiksové stripy ze života neurotika, ironika, notorického hledače smyslu života, věčně neúspěšného sukníkáře a vtipného filozofa. Novinově vycházely v letech 1976 až 1984, v knižním výběru jich je dvě stě dvacet.	Karel Jerie Candide – Král Bulharů První kniha z připravované trilogie vycházející z Voltairova románu Candide, autor ji žánrově označil za „barokní–SteamPunk–SpaceOperu“. Svou fantazii posouvá karikaturu, humor i hloubku Voltairova díla.
	James O'Barr, Jim Terry Vrána – Soumrak bohů Píše se rok 1945. Koncentrační tábory jsou plně nevýslovných hrůz. I přesto smrt jediného muže dokáže ovlivnit osud vězňů v jednom z nich. Vrána opět přilétá a doprovází dalšího muže na jeho cestě za krvavou pomstou.	Alan Moore, Brian Bolland ad. Batman – Kameňák a další příběhy Klasické příběhy, jejichž společným jmenovatelem je kromě hvězdného autorského obsazení věčně usměvavý Joker. Kameňák změnil celý batmanovský svět, toto české vydání je vůbec první v barvě.	Archie Goodwin Star Wars – Před dávnými časy 2 „Před dávnými časy, v jedné předaleké galaxii...“ Tak znějí ikonická úvodní slova Hvězdných válek. Další souborné vydání sešitů ze 70. let přináší i komiksovou adaptaci filmu Impérium vrací úder.	Frank Miller ad. Darebák Komiks slavného scenáristy a kreslíře Franka Millera (například Sin City) je příběhem chlapce Jasona. Ten zjistí, že ti, o kterých si myslel, že jsou jeho rodiče, jimi nejsou a že svět okolo něj je něčím úplně jiným, než se zdá.

Hudební trh už i u nás pomalu pohlcuje digitál. Zajisté jde darovat předplatné Deezeru, Spotify nebo Musicjetu a podobných služeb, ale to není tak osobní jako výběr cédečka nebo vinylové desky vkusu na míru. Ale než se vrhnete do nákupu, zjistěte si, na čem si obdarovaný muziku přehrává. U teenagerů už to bývá zřídka jinak než z mobilu.

Od šansonu po tvrdý rock

Eminem The Marshall Mathers LP 2

„Nejslavnějšímu bílému raperovi“ se dlouho nepovedlo natočit zábavnou desku, na které je skoro každá skladba překvapující, aniž by se v jediné honil za nejnovějšími trendy a zvukem a účelně měnil rukopis. Pokračování jeho nejslavnější nahrávky takové je. Nejzajímavější momenty přicházejí, když se Eminem úplně urve ze svých schémat, k čemuž mu několikrát pomohl slavný producent Rick Rubin, s nímž se hudebně spojil vůbec poprvé. Už pro jejich hold rapové historii v písni Berzerk desku ocení každý fanoušek hip hopu.

Arcade Fire Reflektor

Velmi atmosférické dvojalbum pro vyznavače nezávislého rockového soundu a písničkářství připravili kanadští Arcade Fire. O desce Reflektor se hodně mluvilo kvůli jejímu zvuku i hudebnické poctivosti, se kterou vznikala. I když některé ódy byly přehnané, zejména první disk, více soustředěný na písničky a méně na experiment, má sílu vtáhnout. Stylové proměny, kterými Arcade Fire na desce procházejí, nejsou za každou cenu. Trochu škrtání by prospělo, ale i tak je Reflektor jednou z nejzajímavějších nahrávek roku.

Dan Bárta & Illustratosphere Maratonika

Svou posluchačsky patrně nepřístupnější nahrávku vydal s kapelou Illustratosphere nejlepší tuzemský zpěvák Dan Bárta. Skladby, jež shromáždil na novém albu, jsou stylově barevné a rozmanité. Na zvuku alba se podepsal i návrat kytaristy Mirka Chyšky do sestavy, jehož důraznější hra a smysl pro funk jsou patrně třeba ve skladbě Languages. I když zůstává hluchý k obyčejům místního popu a komplikovaný ve sdělnosti, Bártovi se podařilo hudební vize Illustratosphere zpřehlednit i posluchači, který se bojí slova jazz.

Třpyt a vtip jiné muziky

Konec roku by mohl být docela dobrým důvodem k poslechu i alternativních či menšinových žánrů. A nemusí to být jen zlidovělá Rybova Česká mše vánoční. Ve světě klasické hudby, jazzu i dalších stylů se najde leccos inspirativního i zábavného, ať už to je lesk špičkového operního zpěvu, nebo vtip netradičních úprav evergreenů.

Cecilia Bartoli Mission

Lahůdka pro příznivce italské mezzosopranistky Cecilie Bartoli, která nedávno opět okouzila pražské publikum. Její projekt Mission (Mise), věnovaný málo známému italskému skladateli, knězi a diplomatovi Agostinu Steffanimu, vyšel nejenom na CD, ale v obrazovém ztvárnění i na DVD. Skvostné pozadí pro zpěv, charizma i nádherné róby mezzosopranistce poskytly sály zámku ve Versailles. K pěvkyni se připojuje i francouzský kontratenorista Philippe Jaroussky, hudební doprovod obstarává soubor I Barocchisti.

A. Gheorghiu, J. Kaufmann Tosca

Oba nadchli na koncertech v Obecním domě. Německý tenorista Jonas Kaufmann tu vystoupil naposledy loni v lednu, rumunská sopranistka Angela Gheorghiu se letos v říjnu vrátila po téměř dvaceti letech. Teď lze oba vidět na DVD labelu EMI Classics v představení Pucciniho Tosky z londýnské Královské opery Covent Garden. Trojicí protagonistů doplňuje v klasické inscenaci režiséra Jonathana Kenta velšský basbarytonista Bryn Terfel jako zlovolný baron Scarpia. Diriguje hudební ředitel divadla Antonio Pappano.

J. DiDonato, P. Domingo The Enchanted Island

Nejen pro diváky přímých přenosů do kin vydává Metropolitní opera na DVD obrazové záznamy některých představení, která v minulých sezonách živě odvysílala. Je mezi nimi i The Enchanted Island (Čarovný ostrov), jakési moderní pasticcio čili „nová“ opera složená z hudebních čísel Händela, Vivaldiho, Rameaua i dalších autorů, v níž vystupují postavy ze Shakespearových her Bouře a Sen noci svatojánské. Obsazení dominuje mezzosopranistka Joyce DiDonato, v malé roli boha Neptuna je nepřehlédnutelný Plácido Domingo.

POP

Lady Gaga Artpop

Na své třetí desce se americká zpěvačka opět zabývá tematikou slávy. Ale její hudební produkce se už nespolehá výhradně jen na rovný taneční rytmus, nýbrž stále čerpá z učebnice od Madonny. Revoluce se nepovedla, ale je to slušný pop.

Lorde Pure Heroine

Zejména ostrovní scénou hýbe prvotina šestnáctileté zpěvačky z Nového Zélandu. Stylovou pochmurnosti deska připomíná písně od Lany Del Rey. Hitem Royals, který zničí z našich rádií, ji v mnohem předčí. Kdo se zajímá o talenty, ocení.

Robbie Williams Swings Both Ways

I když desce chybí opravdu výrazný moment, návrat britského seladona ke swingu je prototypem nahrávky, která nikoho neurazí. A která svým charakterem může zpříjemnit sváteční chvíle. Plusem jsou kromě předělávek i autorské písničky.

Miley Cyrus Bangerz

O žádné jiné zpěvačce se letos tak nediskutovalo. V poněkud umaštěné hromadě laciných erotických provokací a mumrají mediálně výbušných naschválů takřka zanikl důležitý fakt: že natočila velmi slušnou a v jednotlivostech výraznou desku.

ČESKÁ SCÉNA

Mandrage Siluety

Na své čtvrté desce prošla jedna z nejpobornějších tuzemských mladých kapel proměnou. Zpomalila a pokouší se i o obrazné texty. Nevyslo to na sto procent, ale z tuzemského popu jde před Vánocemi o ten povedenější počín.

Sto zvířát Tlustej chlapeček se včelou v kalhotách

O texty na první desku populární ska kapely pro děti se postaral známý cynik Tomáš Belko, takže slova nervou uší. Účinkují Marek Eben, Jiří Macháček, David Černý, Radim Hladík, Bára Poláková a další.

Michal Horáček Český kalendář

V současnosti nejprodávanejší deskou u nás je zvláštní projekt Michala Horáčka. Ten napsal villonské balady, které mohl zhudebnit kdokoli. Na CD se jich dostalo dvaatřicet – v podání Michaela Kocába, Lenky Dusilové a dalších.

Lenka Dusilová Live at Café v lese

Na albu Baromantika prošla Dusilová výrazným hudebním přerodem. Jak vypadají současné koncerty, na hony vzdálené rockerské minulosti, přibližuje „živák“ z pražského trendy klubu pro intelektuální mládež. Doplněno záznamem na DVD.

DALŠÍ KLASIKA

King's Singers Let it snow

Britský vokální soubor King's Singers po svém interpretuje klasiku, jazz i pop. Na albu, vydaném firmou Deutsche Grammophon, se spojili s hobojistou Albrechtem Mayerem. Pohráli si s Bachem, Schubertem, ale třeba i s písní Jingle Bells.

Luciano Pavarotti The 50 Greatest Tracks

Řekne-li se Luciano Pavarotti, leckomu se vybaví Nessun dorma z Pucciniho Turandot. Touto árií také začíná dvojalbum firmy Decca, které shromáždí na pět desítek árií a písní v podání jednoho z největších tenoristů všech dob.

Lang Lang Prokofjev, Bartók

Čínský pianista Lang Lang, Berlínští filharmonikové a dirigent sir Simon Rattle, to je kombinace jako stvořená pro koncerty Sergeje Prokofjeva a Bély Bartoka. K CD labelu Sony Music je připojeno i DVD zachycující přípravu nahrávky.

Jakub Jan Ryba Česká mše vánoční

Mezi mnoha nahrávkami „Rybovky“ stále vyniká snímek z roku 1966, který natočil dirigent Václav Smetáček se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK a předními pěvci v čele s tenoristou Beno Blachutem.

JAZZ

Beata Hlavenková Theodoros

Skladatelka a pianistka, viditelná poslední léta mimo jazzové kluby hlavně coby nejbližší spolupracovnice Lenky Dusilové, usedla ke klavíru a prostřednictvím dvanácti žánrově nezařaditelných lyrických skladeb provází celým rokem.

Robert Balzar Trio Discover Who We Are

Jedna z našich nejlepších jazzových formací s čerstvou posilou Jiřím Levičkem u piana natočila nové instrumentální album v USA. Průzračné skladby plně neuvěřitelné muzikantské empatie představují moderní jazz mehlauovského střihu.

Muff Vol. 2

Skutečný „all stars band“ české jazz přesahující scény přišel před koncem roku s druhým albem, na kterém si opět pohrává na mimořádné hráčské úrovni s postupy jazzu, rocku, elektroniky i alternativy. Je to velká zábava.

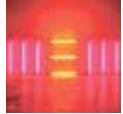
Martin Kratochvíl & Jazz Q Znovu

Comeback jako Brno. Nejzásadnější česká jazzrocková kapela 70. let vydala nové album po 28 letech a ukázala, že hudební myšlení, ovlivněné dobovými vzory, může být dodnes živé i živočišné, hraje-li se s opravdovým přesvědčením.

KLASICI

Paul McCartney New

Po šesti letech přišla ikona britské hudby s deskou s autorským materiálem a podle všech reakcí se na ni překonává. V čistotě muzikantství McCartney navazuje na svoje působení v The Beatles a fanoušci si užijí i jeho autorský rukopis.

Olympic Souhvězdí šilenců

Náročný rok plný oslav padesáti let v rokenrolu kapela kolem Petra Jandy završila cédečkem, které je poctou starým časům. Nahrávalo se analogově, muzikanti byli zavřeni v jedné místnosti, a nové písničky mají proto energii i zvuk.

David Bowie The Next Day

Jeden z nejsledovanějších letošních comebacků se dočkal speciální edice. Ta kromě cédečka, kterým se Bowie nečekaně vrátil k hudbě, obsahuje dva bonusové disky s osmi novinkami, dvěma remixy a čtyřmi videoklipy.

Motorhead Aftershock

Jedenadvacáté album nejloučnější kapely světa vyšlo po několika odkladech. Pro milovníky jejich obhroublého rokenrolu je však dobrou zprávou, že na nasazení a výkonu kapely se ani tentokrát nic nemění. A vlastně ani na její muzice.

ALTERNATIVA

Stinka Krrrra!

Jeden z nejsilnějších debutů roku. Písničkářka s hlasem à la Nico, chytrým textovým rukopisem hodným spisovatelky, kterou je s „civilním“ jménem Hana Lundiaková, a řadou skvělých muzikantů za zády, je uhrančivá.

Jablkoň Sentimentální Němec

Nové album legendy české alternativy i folku je plné balad. Lídr kapely Michal Němec otevřel své „okázale sentimentální ledvi“, jímž ovšem jako vždy prosvítá typický nadhled i humor. A mix vážnosti s lehkostí Jablkoň umí i hudebně.

Ty syčáci Eldorado

Přestože toto album zní jinak než předchozí nahrávky téže kapely a použitým umělým jazykem translatinou má vlastně dost blízko k fyzickému básnictví Petra Váší, je patrně nejlepší nahrávkou téhle kapely. A že je konkurence velká!

Hm...

Jedna z mála českých kapel, která umí výtečně zhudebnovat poezii, a to dokonce i tu nejklaštější, „čítankovou“, a přiblížit její krásu i těm, kteří by nad ní možná jinak ohrovali nos. Na novém albu je to Halas, Seifert či Kainar.

BEST OF

Chinaski 20 let v síti

Kapela letos rekapituluje. Kromě dvojcédečka se všemi hity pohromadě lze pořídit i vzpomínkovou knížku Michala Malátneho nazvanou Chinaski poprvé a samozřejmě i listek na narozeninový koncert, který kapela chystá v únoru.

The Killers Direct Hits

Americká rocková kapela bilancuje po čtyřech deskách. Výběr hitů, mezi kterými nechybí Mr. Brightside, Somebody Told Me, Smile Like You Mean It ani diskutabilní Human, doplňují dvě novinky zachycující současný stav The Killers.

Marie Rottrová Čas motýlů

Netradiční výběr mapuje spolupráci ostravské lady soul s Jarkem Nohavicou v roli textaře. Z asi 30 písní, které spolu udělali, jich je na albu dvacet. Vedle coververzí jde o skladby Jiřího Urbánka, Vladimíra Figara či Vlastimila Kučaje.

Václav Neckář Největší hity 1965–2013

Zpěvákovi, který si prožil velký comeback s vánoční písní Půlnoční, vyšel k sedmdesátinám soubor dvaadvaceti nejlepších písní kariéry. Doplní je aktuální singl Podzim, který pro Neckáře napsali Dušan Neuwerth a Jaromír Švejdlík.

NĚCO Z ARCHIVU

DG 307 Svědék spáleného času

Mapování pozoruhodné historie undergroundové legendy pokračuje skutečným edičním činem: souborem pěti CD s živými i studiovými nahrávkami z let 1979–80, tedy z let, kdy se originalita rozháněla a za poezii se zavíralo.

Precedens Co nám zbejvá

Poprvé v kompletním vydání vychází debut kapely, ve které se Bára Basiková „učila zpívat“ a Jan Sahara Hedl pro ni napsal svoje první fantastické písně. Doplněn je navíc bonusovým CD s 31 let starým koncertem se zapomenutými songy.

Zkopce Big Beat

Reedice legendárního debutového alba brněnské kapely, vydaného původně v roce 1989, nabízí příležitost připomenout si divokou předrevoluční dobu a srovnat dnešní myšlenky s tím, co se táhlo hlavou tehdy.

Ladě KUB 59

V reedici vyšel letos na jaře vynikající debut slezské kapely z roku 2005. Ladě si od té doby vypracovala pozici jedné z nejvíce ctěných atrakcí alternativní scény. Syrovost a neurvalost s něhou a poezií u nás nikdo nekříží lépe.

Domácí kino ještě nezavírá

Předpovídá se, že DVD a blu-ray brzy vymřou, protože příští divák bude filmům holdovat u počítače. Jenže tím přijde o půl kouzla: získá informaci, jež stačí u televizního dokumentu, ne však zážitek. Navíc obálka s odkazem, kde film stáhnout, jako dárek pod stromečkem parádu nenadělá. Domácí kino má prostě výhody – a zajímavé přírůstky.

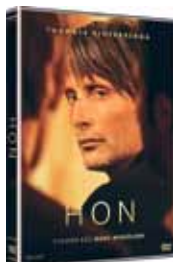
Hořící keř

Bez debaty nejlepší český film roku. A je lhostejné, že výrobě jde o film televizní, který ve třech dílech prošel vysíláním HBO dříve než v sestřižené verzi kiny, což ho stálo vyřazení z oscarové bitvy. Pravidla soutěží neberou v potaz to podstatné, totiž nálehavost, s níž příběh vypráví o mnohem důležitější bitvě, jež se týkala posmrtné cti Jana Palacha. Hořící keř dokazuje, že i na domácí téma s místními herci lze natočit film mezinárodních parametrů – když se to umí. Což režisérka Agnieszka Hollandová splňuje.

Hon

Případy, kdy dítě obviní dospělého ze zneužívání, se staly bezmála novou filmařskou vlnou. Jejich variace se objevují po celém světě, v Česku v rámci cyklu Nevinné lži vznikla epizoda Klukovina. Nejsilnější však zůstává Hon, v němž dánský režisér Thomas Vinterberg sleduje proměnu vztahů v malé vsi poté, co sladká divenka s nevinnými očima učini z učitele mateřské školky podezíraného štvance. Nejen lynch, k němuž se schyluje, ale hlavně vyústění ve stylu „co jsme si, to jsme si, jdeme dál“ činí z filmu událost roku.

Revival

Za sychravých večerů přijde vhod rozezpíváná konzerva letní nálady s mořem vtipu a stopou melancholie, hudební komedie Alice Nellis s prvotním obsazením. Bolek Polívka, Miroslav Krob, Karel Heřmánek a Marián Geisberg představují členy dávné rockové kapely, již se rozhodnou obnovit – čímž vykořistí rodinné příslušníky, ale zároveň otevřou Pandoraův skříňku pozapomenutých křivd. Muzika zní jako z anglického dobového originálu, na scénu létají divčí kalhotky a smrt se nebere vážně.

Moc, Nemoc, Pomoc

Kdo se bojí na aukce, ale přesto by měl rád doma originální umění, má nyní možnost. Projekt Young Real Art má několik výhod. Nakupujete pohodlně přes internet, garantuje autenticitu díla, jde o malby a kresby mladých umělců, takže jsou relativně levné a jejich cena jen poroste, a ještě přispějete na charitu. Nejdražší obří triptych Moc, Nemoc, Pomoc od Filipa Švehy vyjde na pětasedmdesát tisíc korun, ale v nabídce e-shopu najdete i obrázky za tisícovku. A proč to všechno? Protože originál sluší každému domovu.

Móda. Obrazové dějiny oblékání a stylu

Encyklopedie, kterou vydal Knižní klub, bude bavit i zaryté odpůrce módy, modelek a drahých výstřelků. Je totiž postavená na historických souvislostech. Každá dvoustana pojednává o jednom dějinném období nebo o jedné ikoně návrhářství, počínaje královskými kabáťci přes hušeňoučku Twiggy až po uvolněný styl ulice sedmdesátých let. A samozřejmě nemohou chybět ani proslulé módní domy jako Chanel či Dior nebo současné světové značky. Pětisetstránková publikace, která neomrzí.

České detektivky – Zlatá kolekce

Krimi letí, retro taky a domácí zvláště, proto se „velkého balení“ dočkaly pamětnické detektivky v dárkovém souboru na čtyřech DVD. Patří do něj 13. revír, který po svém předchůdci a ve vlastní úpravě po válce dokončil Martin Frič s Danou Medřickou v hlavní roli. Karel Höger vévodí snímkům 105 % alibi a Kde alibi nestačí, jež režíroval Vladimír Čech. Kolekci uzavírá Vražda v Ostrovní ulici, kterou vyšetřuje detektiv Klubičko v podání Jindřicha Plachty – mimochodem jde o vůbec první film natočený v barrandovských ateliérech. Oximur pris

NOVINKY

Liberace

Michael Douglas a Matt Damon, jeden lepší než druhý, kralují životopisu výstředního muzikanta Valentina Liberaceho. Film, který vyhrál

Jedenáct televizních obdob Oscarů zvaných Emmy, v sobě spojuje skvostnou výpravu, vtip a cit.

Red 2

Málokdy druhý díl nespadne pod úroveň „jedničky“, ale parta vysloužilých agentů to dokázala. Logicky, když základní sestavu, již tvoří

Bruce Willis, John Malkovich a Helen Mirrenová, posílili Anthony Hopkins či Catherine Zeta-Jonesová.

Pušky, puky, pivo a psi

Dokumentární sportovní komedie říkájí svému snímku otec Jan a syn Adam Novákoví. Mistry je to legrace ukrutná, ale

leckdy mrazí. Snímek vyprávějí o armádním hokeji v letech 1948–1989 je plný legend, historek i dokladů zručného režimu.

Iron Man 3

Pořád nejlepší z letošních komiksů, přestože už se z velkých pláten stěhuje do domácích kin. A proč si drží trůn? Protože se

nebere vážně, protože Robert Downey Jr. má dar sebeironie a protože ho tvůrci škodolibě poslali začít od nuly.

KLASIKA

Snídaně u Tiffanyho

Nekonečně milá a nekonečně potrhlá je hrdinka, která si jen tak „odběhla“ dobyt velkoměsto, ale zatím

za sebe nechává platit cizí pány a s kytarou teskně zpívá oscarovou píseň Moon River. Audrey Hepburnová zůstává královnou romantických komedií.

Tři dny Kondora

Brilantní thriller si zaslouží čestné místo v každé soukromé filmotéce. To si takhle jednou, ještě za mlada,

odskočil Robert Redford na svačinu, a když se vrátil do své filmové kanceláře, našel v ní jen mrtvolu. Čímž slavný hon teprve začíná.

Pyšná princezna

Přezdívá se jí pohádka, jenž se nechal svěst zralou dámou, načež se zamiloval do její dcery, se váže jedna

z nejznámějších písní je z ní znát diktát komunistických cenzorů, uchovává si vtip, poezii i napětí. S akční jízdou na kládě vyrostlo několik generací.

Absolvent

K příběhu mladíka, jenž se nechal svěst zralou dámou, načež se zamiloval do její dcery, se váže jedna

dua Simon – Garfunkel, skladba Mrs. Robinson. A také historka, jak Dustin Hoffman vyhrál konkurz právě rozpaky a nejistotou.

PRO DĚTI

Ukradená vzducholoď

Kolekce děl Karla Zemana se konečně rozrůstá. Podle verneovky Dva roky prázdnin vznikl dobrodružný příběh,

v jehož úvodu, na pražské Jubilejní výstavě roku 1891, se pětice kluků octne v létajícím stroji, s nímž ztroskotají uprostřed oceánu.

Já, padouch 2

Poprvé byl tak nádherně zlý, až okouzloval. Od té doby se sice polepšil, ale

když se zamiluje, dokáže tropit větší hlouposti než všichni padouši světa. Animovaný hit patří k výjmkám, které pobaví všechny generace od předškoláků po babičky.

Univerzita pro příšerky

Totéž v bledě modrém platí pro jinou animovanou „dvojku“, jenom se tu strašidýlka

vracejí v čase zpět před první příběh. Teprve studují, jak děti náležitě vylekat, jenže ve školních soutěžích nepatří zrovna k favoritům; budiž totiž víc smíchu než děsu.

Čarodějův učen

A ještě jednou režisér Karel Zeman, ještě jednou strašení, ale

kravější, dospělejší, temnější. Animovaná hororová pohádka o Krabatovi vyšla z lužickosrbské legendy o chlapci, jenž propadne světu kouzel, než pozná jejich skrytou hrozbu.

SERIALY

Oggy a švábi

Jindy také Oggy a škodici; zkrátka kocour, který nezná oddechu, protože

mu věčně otravuje život potměšilý hmyz. Slova seriál ani nepotřebuje, takže snadno překračuje hranice. Letos se dočkal celovečerní verze, v níž hrdinové procházejí dějinami.

Bylo nás pět

Jednou se vydal Petr Bajza do houslí, jenže cestou potkal čtyři

kamarády a skončili až v Indii. Bude tomu dvacet let, co Karel Smyczek natočil půvabně starosvětský přepis románu Karla Poláčka, oživující prvorepublikové maloměsto.

Sherlock

Nejdříve se diváci vzpírali, protože tohle přece není „správný“ Sherlock

Holmes s historickou patinou – kde by vzal internetové stránky a jak by Watson psal blog? Ale brzy se britský typ moderní stylizace stal kultem a sbírá ceny.

Četnické humoresky

Divá se na ně přes milion zájemců, třebaže už zažily spoustu repríz. U jejich zrodu stál

Antonín Moskalyk a zvedly popularitu Tomáše Töpfera a Ivana Trojana už před šestnácti lety. Publikum si vynutilo pokračování.

Obří výtvarné monografie jsou spíše pro fajnšmekry, ale třeba originální obraz si může do bytu pořídit každý – záleží jen na možnostech a prostoru. Do módy se vrací vinylové desky, vychází na nich i řada nových alb, protože jejich zvuk je neopakovatelný. A uměnímilovně pod stromečkem potěší i listky do divadla či na koncert.

ZÁŽITKY ve velkém balení

VÝTVARNÉ UMĚNÍ

Buvol a spol.

Plastové hračky Libuše Niklové patří mezi československou klasiku. Legendární zvířata ze

70. let jsou opět v prodeji. K původní trojici – Buvolovi, Slonovi a Žirafě – navíc přibýly Traktor, Koza nebo Formule od mladých designérů.

Baroko

Pětikilová „bichle“ zdatně mapuje období, jež si vetkla do názvu. Kunsthistorička

Barbara Borgässerová v průvodním textu připomíná, že posměch nad přílišnou zdobností není na místě. Jde ovšem o drahý špás, kniha stojí tři tisíce.

František Drtikol

Dvojsvazková monografie slavného autora s podtitulem Etapy života

a fotografického díla přináší více než šest stovek fotografií. Úvodní text stihla před smrtí napsat znalkyně Drtikola Anna Fárová. Cena: šest tisíc korun.

Kája Saudek

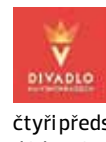

Filip Konečný je pravověrným saudkologem. Několik let restauruje ztracené

originály slavného kreslíře – z filmů či z časopisů. Vydává je jako raritní grafické listy, za nimiž je kus práce. Pro Saudkovy fanoušky povinnost.

DODIVADLA I NA KONCERT

Divadlo na Vinohradech

Vinohradské divadlo nabízí vánoční předplatné, jež na leden až červen 2014 zahrne

čtyři představení, i samostatný dárkový poukaz v hodnotě 200 či 500 korun. Lze to zkombinovat do vánočního balíčku, ke kterému přibude kukátko.

Národní divadlo Praha

Na vybranou je ze sedmácti druhů předplatného. Kromě

žánrového rozdělení to jsou třeba Romantické večery, Dětem pro radost, Národní divadlo seniorům či ke 120. výročí narození P. I. Čajkovského baletní sada Vivat Čajkovskij!

Colours of Ostrava

Rada hudebních přehlídek už nyní nabízí předplatné vstupenek, i když ještě není jasné,

kdo vystoupí. Proto ale stojí méně. Na festival Colours of Ostrava (17.–20. 7.) jsou za 1390 korun – o 600 korun méně, než obvykle stojí na místě.

Lucie

Mělo by to být největší koncertní turné tuzemské kapely v roce 2014. Zájem o vstupenky na Lucii je předem velký. V Praze už kvůli tomu pořadatelé přidali třetí termín v O₂ areně. Dá se tedy předpokládat, že bude brzy vyprodáno.

VINYLY

A. Dvořák Koncert h moll

Legendární nahrávka Dvořákovy violoncellového koncertu vznikla roku 1952, kdy se sešel

tehdy 25letý Mstislav Rostropovič s dirigentem Václavem Talichem. Jde o první vinylovou desku s klasickou hudbou, kterou po letech vydal Supraphon.

Karel Gott Melodie, které nestárnou

Před Vánocemi vyšla ve speciálně rekonstruované reedici

na gramodeskách dvě klasická Gottova alba. Na tomto zpívá za doprovodu Velkého orchestru Pragokonzertu český otextovaný písnič E. Presleyho, E. Johna či B. Manilowa.

Nirvana In Utero

Poslední studiové album Nirvany letos oslavilo dvacet let od vydání. Při této příležitosti vyšlo

v několika verzích. Mezi nimi je i dvojdeska, která nabízí i nový mix plus všechny b strany singlů a dema, která nahrávání předcházela.

Kompilace Our Music Our Scene

Kompilaci vzniklou jako součást celosvětové kampaně proti rasismu

Good Night White Pride seženete jen v nezávislých distribucích, ale stojí za to. Jsou na ní třeba Pipes & Pints, Fastfood Orchestra, The Chancers nebo Green Smätröll.